

195. • LAKNER LÁSZLÓ (1936-)

Párizsi szálloda, 1959

Olaj, vászon, 70x50 cm
Jelezve balra lent: Lakner

Kezdő ár: 3 000 000 Ft / 9 524 EUR
Becsérték: 6 000 000 – 9 000 000 Ft
Estimated value: 19 048 – 28 571 EUR

1. Savoy (Grafitto terv a Savoy étteremnek), 1960
2. Vázlat a Párizsi szálloda című festményhez, 1958
3. Utcapró, 1958
4. Külvárosi utca, 1958

(FOTÓK: Fehér Dávid)

Az 1950-es évek második felében Lakner László számos technikával és stílussal kísérletezett – ekkoriban festette első absztrakt alkotásait, amelyek a szürrealista formaképzéssel (többek között Max Ernst és Yves Tanguy műveivel) mutatnak rokonságot, ugyanakkor szintén ezekben az években alkototta meg a szakirodalomban a *szürnaturalizmus* körébe sorolt korai festményeit.

A szürrealista kísérletekkel párhuzamosan a főiskolai stúdiumai során olyan alkotásokat is készített, amelyek sajátosan helyezik új kontextusba a realista festészeti hagyományokat (például a *Hajógyári munkások* [1960] és a *Hajógyári hegesztők* [1959] a szocialista realista festményeken gyakran visszatérő alakjait szürrealista stíluselemekkel és a reneszánsz festészet reminiscenciáival társítja). Szintén erre az időszakra tehető Lakner azon alkotásai, melyek az amerikai Ben Shahn stílusához közel álló társadalmi és politikai érzékenységgű realizmus irányába mutattak (Újságárus, 1958). Jóllehet Lakner életművére mindig is jellemző volt, s a mai napig jellemző a felszabadult kísérletezés, a főiskolai tanulmányok utolsó (útkereső) éveire tehető periódusa tekinthető az életmű tán legszerteágazóbb időszakának. A *Párizsi szálloda* (1959) című festmény ennek az időszaknak jellegzetes példája. A mű címe Lakner franciás érdeklődését sugallja.

A Műcsarnokban 1959-ben megrendezett francia könyvkiállítás a művész számára meghatározó élmény volt, a korszak városi legendái közé tartozik, ahogy kalandos módon el tulajdonította Lakner a kiállítási darabok közül Patrick Waldberg Max Ernstről írt monográfiáját, amely utána kézzel a kézre járt a progresszív művészkörökben. A *Párizsi szálloda* egy

1
2
3
4

önmagát Párizsba álmódó fiatal művész alkotása, amelynek felületkezelése eltér Lakner szürnaturalista alkotásaitól; a megformálást inkább „párizsian” oldott, apró gesztusokból építkező naturalizmus jellemzi, ugyanakkor a mű Lakner egy-egy Szentendrén készült stúdiumával és néhány ekkoriban készült versillusztrációjával is rokonítható. A fiktív utcakep a művész által elképzelt bohém párizsi világot Maurice Utrillo szellemében ábrázolja, a fiatal Vincent Van Gogh egy-egy alkotását is megidézte. A festményhez Lakner több ceruzavázlatot is készített, amelyeken még hangsúlyosabb az architektonikus motívum perspektivikus rövidülése. A művész ekkoriban dolgozott *Hajógyári munkások* (1960) ábrázoló diplomamunkáján, amely többek között Piero della Francesca perspektivikus ábrázolásait (különösképpen az 1455 körüli *Flagellációt*) gondolja tovább. A *Párizsi szálloda* pedig mintha a reneszánsz művész *Ideális városának* (1470 körül) egyik kulisszáját emelné át a modern Párizs kontextusába. Egy évvel később Lakner a *Savoy étterem* számára falképet készített, amely a városi architektúra rövidüléseit tematizálja, mintha a kompozíció a francescai város modernista – már-már absztrakcióba hajló – variánsa lenne. A térmélységet érzékeltető házsor architektonikus motívuma a későbbiekben is rendszeresen visszatér Lakner montázszerű festményein, egyszerre utalva az illuzórikus mélytérre és az ábrázolt jelenet városi kontextusára (például *Töredék szaxofonistával*, 1963). A *Párizsi szálloda* (1959) az életmű korai periódusának egyik jellegzetes darabja, amelynek tanulságai Lakner későbbi alkotásain is visszaköszönek: a lakneri oeuvre számos eltérő „szála” látszik összeérni ezen a korai utcakepen.

Fehér Dávid

